

וְיִשְׁתַּעֲבְדוּ בֵּין הָעַמִּים. אָמַר לוֹ, בְּשָׁנֵי קִשְׁרִים לֹא יִקְוֶמוּ הַדְּבָרִים, אֲלֵא אִם נֹחַ לִפְנֵיךָ - שִׁינְצֵלוּ מֵאֵשׁ הַגִּיהֶנֶם, וְיִשְׁתַּעֲבְדוּ בֵּין הָעַמִּים עַד שְׁיָשׁוּבוּ אֵלַיךָ. אָמַר לוֹ, יִפֶּה זֶה וְדַאי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים לב) אִם לֹא כִי צוּרִם מְכָרִם. מִיְהוּ צוּרִם? זֶהוּ אַבְרָהָם, שְׁפָתוֹב (ירמיה ג) הִבִּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתָּם. וְהוּ' הַסְּגִירִם - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַסְּפִים עַל יְדוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִיּוֹם שִׁינְצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד הַיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ תוֹרָה הָיוּ חֲמֻשִׁים יוֹם, מֶה הַטַּעַם? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשּׁוּם אוֹתָן שְׁנוֹת הַיּוֹבֵל, שְׁפָתוֹב (ויקרא כה) וְקִדְשָׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמֻשִׁים שָׁנָה.

שְׁנֵינּוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹתוֹ הַיּוֹבֵל הוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְאִם תֹּאמַר שְׁיֻבֵל מִמֶּשׁ, אֲלֵא מִצַּד הַיּוֹבֵל זֶה הִיָּה, וּמִצַּד הַיּוֹבֵל הַתְּעוֹרָר דִּין עַל הַמִּצְרַיִם, וְלִכֵּן חֲמֻשִׁים אֵלֶּה הָיוּ שֶׁל הַיּוֹבֵל.

שְׁנֵינּוּ, כִּנְגַד זֶה חֲמֻשִׁים פְּעָמִים נֶאֱמַר וְנִזְכָּר בַּתּוֹרָה הַנְּהַגוֹת מִצְרַיִם, וְכֻלָּם הֵם שְׁבָחִים: אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וַיִּצְאָךָ. כִּי בְיַד חֲזָקָה הוֹצֵאתִיךָ. וְכֻלָּם הַפְּעָמִים הֵם חֲמֻשִׁים, וְלֹא יוֹתֵר. מִשּׁוּם שֶׁהַפֶּל הַתְּעוֹרָר בַּיּוֹבֵל. וּמִצַּד הַיּוֹבֵל הַפֶּל בָּא. וְלִכֵּן תּוֹרָה שְׁבָאָה מִגְּבוּרָה הַתְּעוֹרָר בַּיָּמִין, שְׁפָתוֹב (דברים לב) כִּי מִיְמִינוּ אֵשׁ דָּת לָמוּ. וְשְׁנֵינּוּ, חֲמֻשָּׁה קוֹלוֹת הָיוּ, וְכֻלָּם נִרְאוּ בָּהֶם וְנִכְלְלוּ בָּהֶם וְהַתְּעוֹרָר בָּזָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁקָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, הַיּוֹבֵל הָיָה עוֹטָר בְּעוֹטְרוֹתָיו אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמֶלֶךְ שֶׁהַתְּעוֹרָר בְּתוֹךְ חֵילוֹ, שְׁפָתוֹב (שיר ג) צָאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֶה בְּעוֹטְרָה שְׁעוֹטְרָה לוֹ אָמוּ. מִי זֶה אָמוּ? זֶה

עַמְמִיָּא. אָמַר לִיָּהּ, בְּתַרִּי קִטּוּרִי לֹא מִזְדַּקְפֵּן מַלְיוֹן, אֲלֵא אִי נִיחָא קַמָּךְ, יִשְׁתַּזְבּוֹן מִנוֹרָא דְגִיְהֶנֶם, וְיִשְׁתַּעֲבְדוֹן בֵּינֵי עַמְמִיָּא, עַד דִּיתוֹבּוֹן גַּבְךָ. אָמַר לִיָּהּ יְאוֹת הוּא וְדַאי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים לב) אִם לֹא כִי צוּרִם מְכָרִם. מִאֵן הוּא צוּרִם. דָּא הוּא אַבְרָהָם. דְכַתִּיב, (ישעיה נא) הִבִּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתָּם. וַיְיָ הַסְּגִירִם, דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאֶסְתַּפֵּם עַל יְדוּי.

אָמַר ר' יְהוּדָה, מִיּוֹמָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד יוֹמָא דְאֶתְיָהִיבַת אוּרִייתָא, חֲמֻשִׁין יוֹמִין הָיוּ. מִאִי טַעְמָא אָמַר ר' יְהוּדָה, מִשּׁוּם אֵינּוֹן שְׁנֵי דְיּוֹבֵלָא, דְכַתִּיב, (ויקרא כה) וְקִדְשָׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמֻשִׁים שָׁנָה.

הַתַּנָּא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַהוּא יּוֹבֵלָא אֶפִּיק לֹון לְיִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְאִי תִימָא דְיּוֹבֵלָא מִמֶּשׁ. אֲלֵא מִסְטָרָא דְיּוֹבֵלָא הָיָה, וּמִסְטָרָא דְיּוֹבֵלָא אֶתְעַר דִּינָא עַל מִצְרַאִי, וּבְגִינֵי כַּךְ חֲמֻשִׁין אֵלִין דְיּוֹבֵלָא הָיוּ.

הַתַּנָּא, לְקַבֵּל דָּא, חֲמֻשִׁין זְמַנִּין אֶתְמַר וְאֶדְכָּר בְּאוּרִייתָא, נְמוּסִין דְמִצְרַיִם, וְשְׁבָחֵי אֵינּוֹן פְּלֵהוּ, אֲשֶׁר (ד' פ"ט ע"א) הוֹצֵאתִיךָ. (דברים ד) וַיִּצְאֶיךָ. (שמות יג) כִּי בְיַד חֲזָקָה הוֹצֵאתִיךָ. וְכֻלָּהוּ זְמַנֵּי, חֲמֻשִׁין אֵינּוֹן, וְלֹא יִתִּיר, מִשּׁוּם דְכֻלָּא בְיּוֹבֵלָא אֶתְעַטָּר, וּמִסְטָרָא דְיּוֹבֵלָא אֶתָּא כֻלָּא. וּבְגִינֵי כַּךְ, אוּרִייתָא דְאֶתִי מִגְּבוּרָה, אֶתְעַטָּרַת בְּיַמִּינָא. דְכַתִּיב, (דברים לב) מִיְמִינוּ אֵשׁ דָּת לָמוּ. וְתַנָּא חֲמֻשָּׁא קָלִין הָיוּ. וְכֻלָּהוּ אֶתְחַזִּיאוּ בְּהוּ, וְאֶתְפְּלִילוּ בְּהוּ, וְאֶתְעַטְרוּ בְּדָא.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, בְּהַהוּא זְמַנָּא דְקָבִילוּ יִשְׂרָאֵל אוּרִייתָא, יּוֹבֵלָא דָּא אַעְטָר בְּעוֹטְרוֹי לְקִידְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּמֶלֶכָא דְאֶתְעַטָּר בְּגוֹ חֵילֵיהּ. דְכַתִּיב, (שיר השירים ג) צָאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֶה בְּעוֹטְרָה שְׁעוֹטְרָה לוֹ אָמוּ.